

Abstrakt:

Velcí savci africké savany jsou společenstvo živočichů značně probádané, nicméně málo studií se věnuje časové, cirkadiánní aktivitě této skupiny. Takové studie používají buď problematické způsoby sběru dat (webkamery, přímá pozorování) anebo byly provedeny v národních parcích či velkých rezervacích, kde pohyb zvěře není limitován antropogenními strukturami. Na takových územích je společenstvo velkých savců většinou úplné, včetně gildy velkých predátorů. Z tohoto hlediska jsou malé, oplocené rezervace bez úplného společenstva těchto zvířat málo prostudované. Tato práce se tedy zaměřuje na získání poznatků o časoprostorové aktivitě kopytníků u vodních zdrojů v Mogalakwena River Reserve v Jihoafrické republice, která je příkladem právě takové rezervace bez velkých predátorů kromě levharta (*Panthera pardus*). Pro monitoring aktivity kopytníků jsem použil fotopasti, které jsem rozmístil u řeky Mogalakwena a u napajedel, a s pomocí umělé inteligence jsem fotografie klasifikoval na úroveň aktivity jednotlivých druhů. Tuto aktivitu jsem dále vztáhnul k prostoru (typ vodního zdroje) a k biotickým a abiotickým faktorům prostředí. Aktivita kopytníků u vodních zdrojů je ovlivněna maximální denní teplotou – při vyšších teplotách se aktivita posouvá k večerním hodinám, nejspíše z důvodu ochlazení. Dále je tato aktivita ovlivněna velikostí zvířete, druhy s velikostí těla 10 – 100 kg navštěvují vodní zdroje signifikantně více v denních hodinách, zatímco zvířata s velikostí těla 100 – 1000 kg se se svou aktivitou signifikantně neliší mezi denními a nočními hodinami. Přítomnost mláďat ovlivňuje časovou aktivitu, nejspíše více u větších druhů. Z literatury je zjevné, že důvodem těchto rozdílů je nejspíše aktivita predátorů. Některé druhy kopytníků vykazují prostorovou segregaci, kdy druhy rodu *Tragelaphus*, vodušky (*Kobus ellipsiprymnus*) a žirafy (*Giraffa giraffa*) navštěvují řeku více, než by bylo očekáváno. Některé druhy se jiným naopak vyhýbají v časové škále, ale relativní množství společné aktivity signifikantně nekoreluje s rozdílem ve velikosti těla. Signifikantní rozdíl je však mezi páry druhů, z nichž alespoň jeden je mix-feeder či omnivor, a páry druhů, které jsou okusovači či spásači. Prvně zmíněné páry druhů mají menší relativní množství společné aktivity u vodních zdrojů.

Klíčová slova: savci, kopytníci, savana, vodní zdroje, Afrika, časoprostorová variabilita, časová aktivita, fotopasti, AI